

Het Rijksmuseum in Amsterdam staat bekend om meesterwerken van 17^e -eeuwse Nederlandse schilderkunst, zoals die van Rembrandt, Vermeer en Frans Hals. De grootste Vermeer-tentoonstelling ooit, gehouden in 2023, staat nog vers in het geheugen van kunstliefhebbers. Maar dit verhaal draait om twee Niō-beelden, de tempelwachters die een prominente plaats innemen in de Japanse galerij van het Aziatische paviljoen. De hoofdrolspelers zijn natuurlijk de twee tempelwachters, de Agyo en Ungyo beelden, én een Nederlandse beeldhouwer. Deze beeldhouwer initieerde een kunstproject om nieuwe tempelwachters te creëren voor de verlaten en lege tempelwachterspoort waar de Niō's van het Rijksmuseum oorspronkelijk stonden. Door dit project werden de diepgewortelde complexe gevoelens van de lokale bewoners voor de tempel en enkele vloeken in het dorp ontrafeld, er begint een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van deze tempel, dat ooit een gesloten boek was.

=De enige Niō beelden in Europa zijn de blikvangers van het Aziatische paviljoen=

Helemaal achter in de ondergrondse galerij van het Aziatische paviljoen wachten de twee beelden op de bezoekers. De twee houten sculpturen met een hoogte van 2,37 meter stralen een overweldigende kracht uit.

Volgens het museum dateren de stukken uit de 14e eeuw en is de maker onbekend. Uit een inktinscriptie aan de binnenzijde van het achterhoofd van het Agyo-beeld blijkt dat het oorspronkelijk toebehoorde aan de Iwaya-tempel in Okuizumo, Nita District, Shimane prefectuur, die inmiddels is opgeheven.

Verder blijkt uit deze inktinscriptie en oude documenten van de Iwaya-tempel dat de boeddhistische beeldhouwer Kōshū, een lid van de beroemde 'Kei-school' die meesters zoals Unkei en Kaikei heeft voortgebracht, verantwoordelijk was voor de restauratie van het beeld. In de wereld van de Japanse antieke kunst is het gebruikelijk dat objecten worden verhandeld zonder dat er veel informatie over hun herkomst bestaat. Het is dus zeldzaam dat er zoveel bekend is over de stukken.

In 2004 ontdekte Menno Fitski, de hoofdconservator van de afdeling Aziatische kunst, deze Niō beelden bij een antiekhandelaar in Kyoto.

"Ik vond het een prachtig museumstuk vanwege zijn royale afmetingen van meer dan 2 meter. De kracht ervan is eveneens indrukwekkend. In Europa wordt over Japanse kunst vaak alleen gedacht aan statische beelden uit de zen-traditie. Maar ik wilde laten zien dat er ook dergelijke dynamische kunst bestaat. Ik heb ze in 2007 voor 200 miljoen yen gekocht."

Maar toen de Niō beelden in 2008 in Nederland arriveerden, werden ze in plaats van te schitteren in de mooie galerie met spotlights, geconfronteerd met een verblijf in een donkere opslagplaats van vijf jaar. Dit kwam door de vertraging van de vijfjarige renovatie van het museum, die uiteindelijk tien jaar duurde.

Menno voelde zich schuldig over de oneervolle en onverdiende behandeling van de Niō-beelden bij hun aankomst in Nederland, en heeft een half jaar na de heropening van het museum in het voorjaar van 2013 een "Kaigen Kuyo", een Boeddhistische rituele oogopeningsceremonie, georganiseerd.

Hij nodigde 20 monniken van de Daitoku-ji tempel in Kyoto uit om naar het museum te komen. Tijdens deze plechtige 'Kaigen-kuyo' ceremonie werd nieuw leven ingeblazen in de beelden. Tegelijkertijd werd er gebeden dat het Rijksmuseum de eeuwige rustplaats van vrede zou worden voor deze Niō-beelden.

Volgens Menno is het Rijksmuseum enige museum in Europa dat echte Niō-beelden in zijn collectie heeft.

Deze Niō-beelden hebben veel fans, van allerlei leeftijden, waarschijnlijk mede door het feit dat hun uiterlijk overeenkomsten vertoont met de figuren van Japanse manga en anime. Deze beelden dragen enorm bij aan het gevoel van nabijheid tot Japan en de Japanse kunst.

Zij hebben er bijvoorbeeld voor gezorgd dat sommige kinderen met judo begonnen, en andere fans hebben deze Niō's op hun armen laten tatoeëren. Er zijn zelfs kinderboeken verschenen die over deze Niō en de Iwaya-tempel gaan. Deze sculpturen lijken een mysterieuze kracht te bezitten die de kijker inspireert om ook zijn eigen nieuwe verhalen te creëren.

Een van die verhalen raakte Menno heel diep. Een man die regelmatig zijn lezingen bijwoonde, leed al vele jaren aan een ernstige vorm van Parkinson. Een week voordat hij euthanasie pleegde, bezocht hij het museum met zijn familie. Na sluitingstijd zaten ze samen bij de Niō-beelden. De man, die voorbestemd was om binnenkort naar de wereld van ultieme wijsheid te vertrekken waar de Agyo- en Ungyo-beelden voor staan, vertelde dat hij hoop had gekregen van deze twee beelden.

De in Amsterdam wonende beeldhouwer Jikke van Loon is ook een van de mensen wiens leven is veranderd door deze Niō-beelden. Ze werkt momenteel aan een groot kunstproject om nieuwe Niō-beelden terug te geven aan de plek waar de Niō van het Rijksmuseum ooit hebben gestaan.

=Het museum is geen plek voor de Niō=

Jikke kijkt terug naar het moment dat ze voor het eerst Niō-beelden in het museum zag.

"Die beelden zijn gemaakt om te 'ervaren', zoals tussen de beelden doorlopen of eromheen kijken. Ik ben beeldhouwer, dus ik snap dat goed. Maar in het museum staan ze zo ingeklemd. Alsof ze tegen een spierwitte muur zijn gebouwd. Ik zie dat ze werden gemaakt om toeschouwers uit te dagen of te intimideren, maar dat komt nu niet tot zijn recht. Ze maken een zeer onnatuurlijke indruk. Bovendien vind ik het vreemd om iets dat ooit gemaakt werd voor een lokale gemeenschap en hun geloof, uit de context te halen en als kunstwerk te bewonderen in een white cube."

Hoewel ze diep onder de indruk was van de uitdrukking van de beelden, dacht ze toch dat het museum geen juiste plek voor de Niō was.

Jikke bezocht in 2015 voor het eerst de Iwaya-tempel. Later, na meerdere bezoeken aan Okuizumo, beseftte ze dat de Niō-beelden, die bijna 700 jaar lang het dorp en de tempel hadden beschermd, plotseling verdwenen waren en dat de dorpelingen achterbleven met een groot gevoel van verlies.

"Als we de Niō's van Amsterdam hier niet kunnen terugbrengen, dan wil ik op zijn minst hun ziel teruggeven," dacht ze. Zo lanceerde ze een kunstproject genaamd "Issho-ni/Tomo-ni (samen het zuivere inzicht herscheppen!)" en begon met het maken van nieuwe Niō-beelden, zowel in Amsterdam als in Okuizumo.

= De nieuwe Niō beelden zijn tegelschilderijen die door de bewoners zijn beschilderd. =

De nieuwe Niō zijn tableaux van 540 tegels waarop de Niō-beelden op ware grootte zijn afgebeeld. Het wordt de “Blue Niō” genoemd vanwege het gebruik van Delfts blauwe tegelschilderij technieken.

De schildering werd gedaan door ongeveer 400 inwoners van Amsterdam en Okuizumo. Zoals de projectnaam "Issho-ni, Tomo-ni" al aangeeft, is het een product van de samenwerking van deze twee landen.

"Door ze zelf te schilderen, creëren de deelnemers een eigen band met de beelden. Dat is belangrijk," zegt Jikke. "Ik ben een beeldhouwer, dus ik had ook in mijn eentje nieuwe beelden kunnen maken. Maar dat zou geen betekenis hebben gehad."

Menno nam ook deel aan het schilderen in Okuizumo. Tijdens die gelegenheid vertelde hij aan de dorpsbewoners dat hij diep vereerd en dankbaar was voor de mogelijkheid om de Niō-beelden van de Iwaya-tempel tentoon te stellen in zijn museum.

In 2019 werden in totaal vier tegeltaleaus voltooid, na een maakproces van twee jaar, een voor- en achterkant van elke Nio. Gedurende deze twee jaar vond er een diepe culturele uitwisseling plaats tussen Japan en Nederland. Ondanks een onderbreking tijdens de Covid-pandemie, wordt er momenteel weer hard gewerkt aan de zijkanten van beide beelden om de Nio's driedimensionaal te maken, ter voorbereiding op hun uiteindelijke plaatsing in de tempelwachterspoort in 2025.

Jikke's project heeft niet alleen geleid tot een impuls voor culturele uitwisseling tussen beide landen, maar heeft ook geleid tot de oprichting van een jaarlijks evenement genaamd "Niō Festival".

Vorig jaar november, tijdens de derde editie van het Niō Festival, bezocht ik Oku-Izumo en zag ik met eigen ogen hoe Jikke met enorm doorzettingsvermogen en geduld dit project voortzette, waardoor er een nieuw hoofdstuk werd toegevoegd aan de geschiedenis van de verlaten Iwaya-tempel, die tot kortgeleden toch echt gewoon een gesloten boek was.

=Iwaya-tempel, met een geschiedenis van meer dan 1250 jaar, was een eeuwenoude en vooraanstaande boeddhistische tempel=

Volgens overgebleven oude documenten dateert de ontstaansgeschiedenis van de Iwaya-tempel terug tot de Tenpyō-Shōhō-periode (749-756). Het wordt gezegd dat de oprichter de vooraanstaande monnik Gyōki (668-749) was, en dat de tempel ook dienstdeed als een keizerlijk gebedshuis voor Keizer Shōmu.

Oku-Izumo is ook beroemd om de legende van het ijzersmeden, het heeft sinds de oudheid *tamahagane* (kwaliteitsstaal voor Japanse zwaarden) geproduceerd uit hoogwaardig ijzerzand en andere materialen die in overvloed aanwezig zijn in het bos van het gebied. De Iwaya-tempel was een tempel die werd beschermd door de heersers die profiteerden van de welvaart van deze ijzerproductietechnologie.

Naast de Niō-beelden die aan Nederland werden verkocht, bezat de tempel ook vele andere prachtige boeddhistische beelden.

Een voorbeeld hiervan zijn de levendige, kleurrijke Shitennō-beelden. Ze werden in 1979 aangewezen als cultureel erfgoed van de prefectuur Aichi en worden bewaard in de Jōren-tempel in Tsushima City, Aichi. Ze werden gemaakt door de Kei-school boeddhistische

beeldhouwer Koshū, die ook restaurateur was van de Niō-beelden van het Rijksmuseum, en dateren uit 1539. Ze worden beschouwd als onschatbaar vanwege de beroemde maker, maar ook vanwege de goede staat met weinig restauratiesporen. Deze werken hebben een belangrijke plaats in de geschiedenis van de Japanse beeldhouwkunst.

De sculptuur van Bishamonten werd privébezit en bevindt zich nu in het Metropolitan Museum of Art in New York, Verenigde Staten. Volgens de beschrijving op de officiële website van het museum dateert het uit het Heian-tijdperk, namelijk uit 1124. "Deze sculptuur werd vereerd in de Iwaya-tempel, die ooit een belangrijke religieuze plaats was in het middeleeuwse Japan," staat er te lezen.

Er bestaat een gerucht dat een sculptuur van Gyōki, de oprichter van de Iwaya-tempel, zich in het Montreal Museum of Fine Arts in Canada bevond, maar dit is onjuist en de huidige locatie is onbekend.

Het hoge aanzien van de kunstwerken uit de Iwaya-tempel die in binnen- en buitenland zijn verspreid, zoals in de vooraanstaande musea, toont hoe prestigieuze deze tempel ooit was.

= Het gerucht gaat dat de verdwenen Niō-beelden voor een habbekrats zijn verkocht..=

Ik ben een van degenen die, ook geleid door de Niō-beelden, naar de Iwaya-tempel zijn gereisd. Mijn eerste bezoek aan de tempel was in 2014. Dit was een jaar nadat ik het geluk had om als fotograaf aanwezig te zijn bij de "oogopeningsceremonie" van de Niō-beelden in Amsterdam, ik heb de ceremonie van dichtbij bekeken, dichterbij dan welke andere genodigde ook.

Tijdens een lezing na de ceremonie hoorde ik Menno het volgende zeggen: "Toen ik in 2007 voor het eerst naar de Iwaya-tempel ging, zag ik dat de Niō-beelden die de tempelpoort bewaakten, waarschijnlijk op een onrechtmatige manier waren weggehaald. Er zaten grote openingen in de zijkanten van de poort, wat erop leek te wijzen dat de beelden hierdoor werden verwijderd. Toen ik dat zag, besepte ik opnieuw dat zelfs de meest prachtige kunstwerken niet in staat zijn om zichzelf te beschermen, en dat maakte me erg verdrietig." Dit bleef om de een of andere reden in mijn hoofd rondspelen en zo ontstond het idee om naar Oku-Izumo te gaan.

Op dat moment was het project van Jikke nog niet begonnen, en het feit dat de twee Niō-beelden van de Iwaya-tempel zich in Amsterdam bevonden, was slechts een gerucht in het dorp.

Toen ik uitstapte op het treinstation in het dorp na meer dan 10 uur reizen, vroeg ik aan de medewerker van de toeristeninformatie hoe ik bij de Iwaya-tempel kon komen. Tot mijn verbazing kreeg ik als antwoord: "Daar kun je niet naartoe."

Ondertussen kwamen er meer en meer mensen toegesnelnd die er uitzagen als ambtenaren van het stadhuis, en ze probeerden mij met z'n allen tegen te houden. Natuurlijk gaf ik het niet zomaar op, gezien ik hiervoor helemaal uit Amsterdam was gekomen. Maar zij hielden vol. "Dat gebied is privéterrein en het wordt niet onderhouden. Er zijn veel hoornaars en giftige slangen. Het is te gevaarlijk. Ga niet!" Nadat ik er lang op had aangedrongen, gaven ze eindelijk dit advies: "Als je echt wilt gaan, koop dan bij een bouwmarkt laarzen, een veiligheidsbril en een witte beschermende overall." Vervolgens hebben ze me uitgelegd wat te doen als ik zou worden aangevallen door hoornaars en hoe ik kon voorkomen per ongeluk op giftige slangen te stappen.

De volgende dag, een mooie herfstdag, ben ik gekleed als een clean room-technicus naar de Iwaya-tempel gegaan.

De tempel had, ondanks de verwaarlozing, toch een majestueuze schoonheid. Ik kon me goed voorstellen dat het onder andere omstandigheden zeker tot cultureel erfgoed uitgeroepen zou

zijn geweest. Die status had ongetwijfeld kunnen voorkomen hoe verwoest en verlaten het er nu bij stond en dat was zelfs voor een buitenstaander als ik vreselijk om te zien.

Op de terugweg, terwijl ik in de wachtkamer op de trein te wachten, heb ik met een oude man uit het dorp gesproken. Hij was goed bekend met de oude Iwaya-tempel. Hij vertelde me dat het pas kortgeleden was dat hij had gehoord dat een Niō-beeld uit hun dorp in Amsterdam terecht was gekomen. Ik vertelde hem dat ze nu een blikvanger zijn in het Aziatisch Paviljoen van het Rijksmuseum. Ik liet hem de foto's zien van de oogopeningsceremonie, die ik op mijn laptop had.

"Huh! Zijn beide Niō's in Amsterdam?"

Ik zal het verbaasde gezicht van de oude man nooit vergeten. Een schuldgevoel overviel me, alsof mijn stad Amsterdam de kunstschaten van dit dorp had geroofd.

"De Niō-beelden verdwenen rond 1975 plotseling. Het gerucht gaat dat ze voor een habbekrats zijn verkocht. Sindsdien wist niemand waar ze waren. Toen ze nog in de Niō-poort stonden, was het erg donker en bekeken we ze altijd van onderen. Dit is eigenlijk de eerste keer dat ik ze recht van voren zie. Echt prachtig. Ik zou willen dat ze terugkwamen, maar ik besef dat niemand daarvoor kan zorgen. Het misschien toch beter dat ze in Amsterdam zijn."

Nadat hij dit met een zucht had gezegd, begon hij me te vertellen over de "duistere geschiedenis" van de Iwaya-tempel. Hij legde uit hoe er een onherstelbare kloof was ontstaan tussen de tempel en de dorpsgemeenschap, en hoe de tempel uiteindelijk failliet ging nadat al haar schatten waren verkocht en het bijbehorende land was afgenomen. Nu begreep ik pas waarom iedereen unaniem tegen me had gezegd om niet naar de Iwaya-tempel te gaan.

=De "zwarte geschiedenis" van de verzegelde Iwaya-tempel. =

Naoshige Moriyama, die ook deelnam aan het schilderen van de blauwe Niō, was ook goed op de hoogte van deze "zwarte geschiedenis".

Hij is geboren in 1932 en vroeger was hij het producent en verkoper van traditionele telramen. "Ik herinner me veel van de oude dagen van de Iwaya-tempel en de voorgaande tempelpriester," zegt hij. Volgens Moriyama was de Iwaya-tempel, hoewel groot van omvang en prestigieus in de prefectuur Shimane, niet rijk aan tempelgeden. In plaats daarvan bezat de tempel veel land en verdienden ze geld door dit als landbouwgrond te verhuren aan pachters. Na de oorlog, tijdens de bezetting van de VS, werd er een landhervorming doorgevoerd, en werd het land van de grootgrondbezitters gedwongen verdeeld onder de pachters. Dat leidde tot aanhoudende conflicten tussen de tempel en de pachters, die tevens ook tempelgeden waren.

Moriyama's familie waren ook tempelgeden, maar zij hadden geen belangenconflicten met betrekking tot het land, en ze hebben een goede relatie behouden met de tempel.

Na de oorlog verkocht de tempel eerst hout uit hun bossen, maar toen dat opraakte, begonnen ze boeddhistische beelden te verkopen. Dit gebeurde nadat de vorige tempelpriester was opgevolgd door zijn zoon. Na hun faillissement en het verlaten van de tempel verspreidden zich vage en verdachte geruchten over wie het land en de tempel had gekocht, er werd gefluisterd over connecties met de maffia, dat in het Japans Yakuza heet. De dorpsbewoners waren bang en niemand durfde nog in de buurt van de tempel te komen. Het gebied werd zo geïsoleerd dat

zelfs het spreken over de tempel taboe werd.

"De Niō-beelden zijn boeddha's. Ze waren de schatten van het dorp."

Naoshige Moriyama, die een goede relatie had met de voormalige priester, hielp vaak met klusjes in de tempel.

Vooraf het helpen met het repareren van het dak van de Niō-poort toen hij rond de twintig was, heeft een diepe indruk op hem achtergelaten. Sindsdien voelt hij zich altijd verbonden met de Niō-beelden.

"Toen heb ik de Niō-beelden aangeraakt," zei Moriyama.

"De Niō-beelden zijn boeddha's. Als je probeert het dak te repareren terwijl ze nog in de Niō-poort staan, zou je over de hoofden van de boeddha's moeten stappen. Dat kan natuurlijk niet. We moesten daarom de beelden eerst naar buiten verplaatsen. Maar je kunt ze niet zomaar aanraken; eerst moest je hun zielen tijdelijk verwijderen met een ritueel."

Na het ritueel heeft Moriyama opnieuw gebeden en betrad hij de Niō-poort. Hij pakte een van de hoofden van de Niō-beelden vast om het te verplaatsen, maar tot zijn verbazing kwam het hoofd er zomaar af. Hij wist niet dat het samengestelde sculpturen waren.

Rond de nek was er iets geschreven met inkt, maar hij schonk er destijds geen aandacht aan. Hij zei met spijt: "Als ik had geweten dat de Niō's op een gegeven moment het dorp zouden verlaten, zou ik die kans zeker hebben aangegrepen om meer over de beelden te weten te komen." Iedereen, ook Moriyama, dacht dat de Niō's voor altijd bij hen zouden blijven.

Een andere keer hielp hij met het repareren van het dak van het tempelgebouw. Toen droeg hij samen met enkele andere mannen het beeld van de Bishamonten Boeddha. "Dat was verrassend zwaar. Maar het was een prachtig gekleurd Boeddhabeeld, dat ik nog steeds voor me zie."

De indrukwekkende Niō-beelden en de verheven Bishamonten zijn beiden plotseling uit het dorp verdwenen en naar het buitenland verkocht buiten het weten van de dorpsbewoners.

"Zij waren natuurlijk eigendom van de tempel, maar die beelden zijn een waardevolle schat van het dorp. Het is jammer dat ze naar het buitenland zijn verdwenen. Ik vind het een slechte zaak. Als ze nu nog hier waren, zouden ze misschien een mooie toeristische attractie zijn geworden en ons dorp hebben geholpen bij het bevorderen van het toerisme," zei meneer Moriyama.

Maar hij zegt ook dit: "Het is jammer dat de Niō's naar Nederland zijn gegaan, maar wetend dat ze liefdevol worden verzorgd in een wereldberoemd museum en dienen als culturele ambassadeurs om in Europa over Japan en Okuizumo te vertellen, voel ik me ook trots. Ik ben ook dankbaar voor de prachtige oogopeningsceremonie die ze voor onze Niō's hebben gehouden. En nu Jikke hier is gekomen en de geschiedenis van onze stad en ook de gevoelens van de inwoners eert, dat ze ons nieuwe Niō-beelden terug wil geven, dat kan ik zien als iets positiefs."

=Jikke koopt de Iwaya tempel=

Ondertussen belemmerde het verleden van de tempel ook de voortgang van Jikke's project.

De grootste hindernis was de onbekende eigenaar van het land, over wie gezegd werd dat hij mogelijk banden had met de maffia, waardoor zelfs het onderzoeken ervan als taboe werd beschouwd.

Echter, om de bijna ingestorte Niō-poort te renoveren en de Blauwe Niō te installeren, is de toestemming van de eigenaar onmisbaar. Hoewel de gevoelens van veel dorpsbewoners die niets te maken willen hebben met de tempel begrijpelijk zijn, zijn Jikke en haar supporters begonnen met het onderzoeken van de kadasters om de eigenaar te vinden, met als doel een einde te maken aan het donkere verleden dat de meer dan 1250 jaar lange geschiedenis van de Iwaya-tempel in duisternis heeft gehuld.

Uiteindelijk werd de eigenaar gevonden, de heer Michihiro Suzuki, die een bouwbedrijf in Osaka runt. Hij verscheen voor de dorpsbewoners tijdens het Niō Festival van vorig jaar November. Op die dag vertrok hij om 3 uur 's ochtends vanuit zijn huis in Osaka en reed 6 uur lang naar Okuizumo. Om zijn excuses aan te bieden aan de dorpsbewoners voor het feit dat hij tot nu toe de Iwaya-tempel had verwaarloosd en ook om te vertellen dat hij onlangs de eigendomsrechten aan Jikke had overgedragen.

In 1996 kocht de heer Suzuki, gesmeekt door een kennis die op het punt stond failliet te gaan, de Iwaya-tempel en het bijbehorende land zonder deze ooit te hebben gezien. Hij beschouwde het als een kleine investering. Maar toen hij later daadwerkelijk ging kijken, bleek de tempel in zeer slechte staat te zijn, tot zijn grote ontzetting.

"Ik ben timmerman, dus toen ik de tempel zag, wist ik meteen dat het onmogelijk was om dit te repareren. Op dat moment waren mijn kinderen nog jong en had ik ook geld nodig om van te leven. Ik kon me niet veroorloven om meer te investeren in de renovatie. Dat was de reden waarom het is blijven liggen."

Hoewel zijn beslissing op het eerste gezicht vrij roekeloos leek, had Suzuki, die gelooft in "Go-En", de lotsverbinding, er een goede reden voor.

"Toen ik tien jaar oud was, kwam er een bedelende monnik bij ons huis. Toen hij mij zag, zei hij zoiets als: 'Jij zult rond je veertigste diep betrokken raken bij een tempel.' Op dat moment was ik nog een kind en begreep ik geen snars van zijn woorden. Maar toen er gesprekken waren over het kopen van een tempel en de grond, was ik 42 jaar oud. Ik moest meteen aan die monnik denken en besepte dat dit mijn lot was."

Toen Suzuki voor het eerst uitleg kreeg over het project van Jikke, stemde hij er met plezier mee in om de Niō-poort te gebruiken. Hij zei: "Geld is niet nodig, je mag de poort gebruiken zoals je wilt."

Echter, later werd voorgesteld door de gemeenschap van Okuizumo dat het wenselijk zou zijn als Jikke de poort zou kopen om het vertrouwen van de dorpsbewoners te winnen, en ook wegens de toekomstige beheerskwesties. Hierdoor ging het gesprek verder richting aankoop.

Voor haar, een kunstenaar die zeker niet rijk was, was het een grote beslissing.

Diep onder de indruk van haar toewijding aan het project, besloot Suzuki om de eigendomsrechten over te dragen voor hetzelfde bedrag als wat hij ongeveer 30 jaar geleden had betaald.

"Tijdens onze gesprekken besepte ik dat ik ook verantwoordelijkheid draag voor het voortduren van het taboe onder de dorpsbewoners ten opzichte van de Iwaya-tempel. Ik heb het zonder veel nadenken gekocht en vervolgens lange tijd verwaarloosd. Ik hoop dat door mijn excuses aan iedereen aan te bieden, het project van Jikke, die helemaal uit Nederland is gekomen en er hard voor heeft gewerkt, door het hele dorp zal worden gesteund..." Aldus Suzuki.

Naderhand keek hij terug op de ontmoeting met de dorpsbewoners en vertelde:

"Lang hebben de mensen in het dorp mij beschouwd als een duister figuur uit de onderwereld, simpelweg omdat ze niet wisten wie ik werkelijk was. Maar dat is nu opgehelderd, en ik denk dat de mensen gerustgesteld zijn door het feit dat de Iwaya-tempel aan Jikke's kamp is

overgedragen. Dit is het resultaat van de inspanningen van Jikke en haar team. Ik besef dat het goed was dat ik de tempel gedurende 28 jaar niet aan anderen heb verkocht. Ik zal haar project ook in de toekomst blijven steunen, bijvoorbeeld via crowdfunding."

"De supporters van het project, vooruitkijken naar de toekomst van het dorp."

Jikke, die zonder kennis van de omgeving of de taal helemaal alleen naar Okuizumo kwam, is nu populair in de stad. Overal waar ze gaat, hoor je mensen haar begroeten.

Ze heeft een betrouwbare lokale steungroep.

Ze proberen niet alleen de inwoners die tegen het project van Jikke zijn erover uit te leggen, maar denken ook na over het langetermijnbeheer na de installatie van de Blauwe Niō op de Niō-poort.

Met name Mineishi Mitsunori en Shibata Nobukazu zijn sinds 2018 zeer betrokken bij het project. Deze twee 75-jarigen zijn klasgenoten.

"De problemen rondom de Iwaya-tempel zijn zaken die zich hebben afgespeeld in de tijd van onze ouders. Voor ons is de Iwaya-tempel slechts een plek vol leuke herinneringen, zoals het rapen van kastanjes achter de tempel, levendige festivals en andere prettige momenten. Hoewel de tempel vaak negatief wordt bekeken, heeft het een lange geschiedenis en zijn er ook dorpsbewoners zoals wij die allerlei goede herinneringen koesteren. We vonden het jammer om dat allemaal in de vergetelheid te laten verdwijnen, alleen omdat de tempel een duistere geschiedenis had. Toen benaderde Jikke ons" zegt Mineishi, geboren en getogen aan de voet van de Iwaya-tempel en daar nog steeds wonend.

Terwijl hij naar het gezicht van meneer Mineishi kijkt, vervolgt meneer Shibata lachend: "Die Niō die altijd van bovenaf naar ons keek, was behoorlijk angstaanjagend, hé?"

"Toen ik klein was, liep ik snel en met gebogen hoofd onder de Niō-poort door omdat het zo eng was. Ik wist dat het de taak van de Niō was om de kwade geesten van degenen die de heiligdommen betraden weg te jagen, dus ik vond het echt eng. Toen ik een foto zag van de Niō in het Rijksmuseum, herkende ik die enge gezichten meteen van vroeger. Maar het voelde toch ook vreemd om ze te zien als tentoongestelde kunstvoorwerpen."

Toen ze voor het eerst ontdekten dat de Niō-beelden in Amsterdam waren, begonnen ze na te denken over hoe ze ze terug konden krijgen.

"Ik had gehoord dat er een prijskaartje van miljoenen aan hing, en het leek onmogelijk om ze terug te krijgen. Bovendien, hoewel onze Niō's indrukwekkend en mooi zijn, zijn er in Japan veel mooiere Niō-beelden. Maar onze Niō's zijn uniek in Europa, de enige in hun soort daar. Ze worden als zeldzaam en waardevol beschouwd, ze krijgen zo meer toegevoegde waarde en worden gekoesterd. Dat is misschien wel een zegen."

Zegt Mineishi.

Hoewel de Iwaya-tempel langere tijd een "No Go"-gebied was, stond er toen ik het in 2014 bezocht, naast het hoofdgebouw een gloednieuwe bezem. En in het notitieboekje waar iedereen zijn gedachten kon achterlaten, stonden berichten zoals "Ik ben weer langsgekomen om schoon te maken" en "Ik heb wat onkruid verwijderd", en "Fijn dat ik weer langs kon komen", allemaal geschreven in vers handschrift.

Als ik dit verhaal aan de twee klasgenoten vertel, zegt meneer Shibata: "Ja, precies, was jij niet degene die regelmatig schoonmaakte?" waarop meneer Mineishi antwoordt: "Nee hoor, dat was ik niet."

Ondanks het taboe leek het erop dat de Iwaya-tempel in stilte toch werd gekoesterd.

Meneer Shibata zei: "Misschien zijn wij de laatste generatie die echte ervaringen en mooie herinneringen aan festivals en dergelijke in de Iwaya-tempel heeft. De jongere generatie weet alleen wat ze van hun ouders hebben gehoord."

Sakiko Uchida is 51 jaar oud en zij behoort tot de "jongere generatie". Haar familie beheert al generaties lang een traditionele Japanse zoetwarenwinkel en ze doet tegelijkertijd onderzoek naar de lokale geschiedenis. Sinds afgelopen zomer is ze begonnen met het ondersteunen van Jikke's project en onderzoekt ze manieren voor het toekomstige duurzaam onderhoud van de Blauwe Niō en de Niō-poort.

"De bevolking van Okuizumo telt momenteel ongeveer 11.000 mensen, maar er wordt voorspeld dat dit er over 20 jaar ongeveer 7000 mensen zullen zijn, en tegen de tijd dat ik zelf 90 ben, over 40 jaar, zullen het naar verwachting ongeveer slechts 3000 mensen zijn. Op het gebied van vergrijzing en krimpende bevolking zijn we een regio aan de frontlinie van de wereld. Ik maak me echt zorgen over de toekomst van onze lokale gemeenschap. Toen ik jong was, was er tijd dat ik dacht dat de grote stad en het buitenland cooler en interessanter waren. Maar als je dieper in de materie duikt, blijkt Okuizumo echt een unieke plek te zijn. Het gebied wordt gekenmerkt door weelderige natuur en een overvloed aan natuurlijke bronnen, en al sinds de oudheid bestaat er een traditie van ijzersmeden. Hierdoor verzamelden al sinds lang geleden mensen en machtsstructuren zich hier, wat resulteerde in de bouw van vele heiligdommen en tempels om dit te organiseren. De Iwaya-tempel is ook zo'n plek die voortkomt uit deze geschiedenis. Voor de inwoners van de stad waren deze zaken allemaal vanzelfsprekend, dus niemand schonk er echt aandacht aan. Het was Jikke die ons deed beseffen hoe rijk onze lokale geschiedenis eigenlijk is. Ze heeft het taboe rondom de Iwaya-tempel, waar de lokale bevolking niet aan kon komen, doorbroken. We steunen dit project met de intentie om de geschiedenis die altijd al een bron van trots had moeten zijn, weer tot leven te brengen en vooruit te gaan naar de toekomst. "

"De 'Blue Niō' neemt de rol over van de Niō in het Rijksmuseum."

Het maken van de 'Blue Niō', dat veel steun heeft gekregen, gaat door, maar de weg naar voltooiing is nog lang. De voorlopige eerste stap is om de bijna ingestorte Niō-poort te herstellen. "We hebben nog veel te doen, maar tegen 2025 streven we ernaar de Blue Niō, compleet met zijpanelen, aan de Niō-poort te bevestigen. Op 13 oktober 2025, dezelfde dag als de oogopeningceremonie in het Rijksmuseum, plannen we een inwijdingsceremonie," vertelt Jikke. "Vervolgens is het onze intentie om het eigendom van de Iwaya-tempel over te dragen aan degenen die bereid zijn de Blue Niō over te nemen en te onderhouden, hopelijk lokale individuen of groepen."

"De verhalen rondom een kunstwerk maken het rijker, of het nu een goed verhaal is of een slecht gerucht." zegt Menno. De vele verhalen en emoties die zijn ontstaan door de duidelijke oorsprong en herkomst van de Niō's van het Rijksmuseum, zullen allemaal worden vereeuwigd als onderdeel van de rijkdom van de werken zelf. De bedoeling is dat de Blue Niō al die verhalen zal erven en de toekomst van de Iwaya-tempel en het dorp zal bewaken, in plaats van de Niō's in het Rijksmuseum. Zouden de beelden van de Niō in Amsterdam, ver van hun thuisland, dan ook eindelijk rust vinden?"